

УДК 101

С. Кочанова, В. Ніконенко к. філос. н., проф.

Університет Марії Складовської-Кюрі, м. Люблін, Польща

Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя, Україна

ПОНЯТТЯ ТЕХНІКИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ

S. Kochanova, V. Nikonenko Ph.D, Assoc. Prof.

CONCEPT OF THE TECHNIQUE AND TECHNOLOGY

Техніка та технологія в історії людства існували завжди, оскільки сама історія розпочинається з того, як люди починають використовувати штучні знаряддя ручної праці. Саме слово «техніка» походить від грецького слова «техне», що означає мистецтво, майстерність, вміння, віртуозність. Це слово зустрічається вже у Платона та Арістотеля у зв'язку з аналізом штучних знарядь праці. Отже, під технікою розуміють систему створення засобів і знарядь виробництва, а також прийоми і операції, уміння і мистецтво здійснення трудового процесу. В техніці людство акумулювало свій багатомісячний досвід, прийоми, методи пізнання і перетворення природи, втілило всі досягнення людської культури.

Поняття техніки досить широке. Воно охоплює не лише виробництво, але й інші форми людської діяльності. Так говорять про техніку землеробства, техніку виготовлення речей і т. д.. Тут ці поняття близькі до поняття «культура». Так ми говоримо про будівельну техніку, створення споруд або машинобудування, про деревообробну техніку, електротехніку, про фізико-хімічну техніку. Сучасне поняття «біотехнологія» дозволяє включити в предметне поле техніки всю біологію. З розвитком біотехнології пов'язують вирішення глобальних проблем. Основні напрямки досліджень: розробка наукових основ створення нових біотехнологій за допомогою методів молекулярної біології, генетичної та клітинної інженерії; одержання й використання біомаси мікроорганізмів і продуктів мікробіологічного синтезу; вивчення фізико-хімічних та біохімічних основ біотехнологічних процесів; використання вірусів для створення нових біотехнологій. Ми знаємо і про «техніку» мислення, навчання і пам'яті (мнемотехніка). Говорять також про техніку керівництва людьми і державою (психотехніка, соціотехніка, політотехніка), про техніку живопису, малюнку і т. і. Отже, як бачимо, техніка проникає в області психічного, духовного і соціального з метою внесення в них змін. Тому «техніка» і в сучасному розумінні не є чимось обмеженим лише сферою безжиттєвої матерії. Вона охоплює всі відомі сфери буття і відносин між людьми. Сучасна техніка розрізняється і залежить від області її застосування: промислова, науково-дослідна, транспортна, комунікаційна, військова, медична, управлінська тощо. Таким чином, базуючись на сучасній науці, вона революціонізувала транспорт, увійшла в природу, побут, відпочинок.

Близьке за значенням до поняття техніка є поняття технологія. Технологія – це сукупність методів обробки, виготовлення, зміни станів, властивостей, форми, сировини, матеріалу або напівфабрикату, які здійснюються в процесі виробництва. Завдання технології як науки – виявлення фізичних, хімічних, механічних, інформаційних закономірностей з метою визначення і використання на практиці найбільш виробничих і соціальних процесів, це реалізація технічних, наукових та соціальних задач через технології.

Література

Канке В. А. Зтика. Техника. Символ. -- Обнинск, 1996.